

Öğretmen Yetiştirmede Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Model

Ertuğrul YAMAN¹

Öz

İdeal bir eğitim-öğretim sisteminin en güncel konusu, öğretmen yetiştirme modelidir. Eğitim-öğretim alanında teknolojik yenilikler ve öğretim yöntemleri ne denli gelişirse gelişsin, yine de öğretmenler, eğitim-öğretim sisteminin asıl belirleyicisi ve ana ögesi ve öznesidir. Öğretmenlik, her şeyden önce insan ilişkilerine ve nitelikli iletişime dayalı özel bir uzmanlık alanıdır. Öğretmenlik, kendi içinde her an yenileşmeyi, gelişmeyi ve ilerlemeyi gerektiren bir çalışma koludur. Öğretmenler, her türlü iş ve meslek alanının yetiştiricileri oldukları için, onların bilgi ve beceri düzeyleri toplumun tamamını etkileyen bir nitelik taşımaktadır. Öğretmenler, öğrencileriyle birlikte öğrenme yolculuğuna çıkan, bilgi ve becerilerini paylaşan, öğrencilerin yeteneklerini keşfeden, onları yüreklendiren ve yönlendiren, topluma örneklik ve öncülük eden bireyler olarak düşünülmelidir.

Öğretmen yetiştirme sürecini belli yıllarla sınırlandırmak doğru değildir. O bakımdan bu bildiride ortaya koyacağımız model, lise ve üniversite eğitiminde (4+4) olmak üzere sekiz yılı kapsayan fiilî eğitimle birlikte sürekli bir yenileşme ve gelişmeyi öngören bir anlayışa dayalıdır. Nitekim öğretmenlik durağan değil süregelen bir anlayışla yapılabilecek bir adanmışlık mesleğidir. Bu yazıda söz konusu edilen öğretmen yetiştirme modeli Türk Dünyasının tümünde kullanılmasını öngördüğümüz öğretmen yetiştirme modeli olup 10 aşamalı bir süreci içermektedir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, Öğretim, Öğretmen, Yetiştirme, Model.

Atif için: / Please Cite As:

Yaman E. (2024). Öğretmen yetiştirmede yeni bir kuram ve yeni bir model. *Journal of Turkic Civilization Studies*, 5(1), 1-10.

Geliş Tarihi / Received Date: 04.04.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date: 10.05.2024

---

¹ Prof. Dr. - Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Türkçe Eğitimi Bölümü, e.yaman@ahievran.edu.tr

A New Theory and a New Model in Teacher Training

Abstract

The most current issue of an ideal education and training system is the teacher training model. No matter how much technological innovations and teaching methods develop in the field of education and training, teachers are still the main determinant and the main element and subject of the education and training system. Teaching is, first and foremost, a special field of expertise

Since teachers are the trainers of all kinds of jobs and professions, their knowledge and skill levels have qualification that affects the whole society. Teachers should be considered as individuals who embark on a learning journey with their students, share their knowledge and skills, discover students' talents, encourage and guide them, and set an example and lead the society.

It is not fair to limit the teacher training process to fixed number of years. In that respect, the model that we will present in this article is based on an understanding that envisages a continuous innovation and development together with the actual education covering eight years, including high school and university education (4+4). As a matter of fact, teaching is not a static but a profession of dedication that can be performed with a continuous understanding. The teacher training model mentioned in this article is the teacher training model that we envision to be used throughout the Turkic World and includes a 10-stage process.

Key Words: Education, Teaching, Teacher, Training, Model.

GİRİŞ

Eğitim-öğretim sisteminin ana ögesi ve öznesi, hiç şüphesiz öğretmenlerdir. Nitekim öğretmen yetiştirme süreci, pek çok yönüyle, planlanan eğitim-öğretim sisteminin asıl belirleyicisidir. Çünkü eğitim-öğretimle ilgili çalışmaların giriş kapısı, öğretmen yetiştirme düzeniyle yakından ilişkilidir. Öneme binaen bu husustaki çalışmalar, tartışmalar ve arayışlar sürüp gitmektedir. İdeal bir eğitim-öğretim sistemine giden yolda, ilkin öğretmen yetiştirme konusunu çözmek gerektiği açıktır. Konunun nesnel olarak ele alınabilmesi için, öncelikle öğretmenlerden beklentilerimizi somutlaştırmak ve “öğretmen” kavramını açıkça ortaya koymak gerekmektedir.

Eğitim-öğretim etkinliklerinin baş ögesi kabul edilen öğretmenlik, her daim taze kalmayı ve yenilenmeyi gerektiren özel bir alandır. Öğretmenler, her türlü iş ve meslek alanının yetiştiricileri oldukları için, onların bilgi ve beceri düzeyleri toplumun tamamını etkileyen bir nitelik taşımaktadır. Bu bakımdan öğretmenlerden en üst düzeyde motivasyon, çalışma azmi ve idealist nesiller yetiştirmeleri beklenmektedir. Öğretmenler de kendilerini geliştirmenin gayreti içindedirler. Nitekim öğretebilmek için, öncelikle öğrenmek gerekiyor. Bu bağlamda, genel bakış açısıyla öğretmenleri her daim öğrenmeye açık, adanmış öğreticiler olarak tanımlayabiliriz. Kısacası öğretmen, **öğrenen öğreticidir**. Öğretmenler, her daim kendilerini geliştiren,

Öğretmen Yetiştirmede Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Model

yeniliklere açık, öğrencileriyle birlikte öğrenme yolculuğuna çıkan, bilgi ve becerilerini paylaşan, öğrencilerin yeteneklerini keşfeden, onları yüreklendiren ve yönlendiren, topluma örneklik ve öncülük eden bireyler olarak düşünülmelidir. Bütün bu vb. beklentiler için mutlaka yeni bir bakış açısına ve yeni bir kurama gereksinim vardır. Bu kuramın adı **Öğrenen ve Paylaşan Öğretmenlik Kuramı** olabilir.

Öğretmenlik, her şeyden önce bir ruh ve felsefe meselesidir. Öğretmen olacak bireyin, öncelikle insan yetiştirmek gibi üstün bir hayali olmalıdır. Öğretmenlik hayali olan başarılı ve becerili çocuklar arasından ortaokuldan sonra, bir seçme yapılarak çocuklar, liseyi özel anlamda öğretmenlik eğitimi veren okullarda okutulmalıdır. Lise eğitimini öğretmenlik hedefine uygun olarak sürdüren öğrencilere burs vb. doğal katkılar daha lise düzeyinde sağlanmalıdır. Sadece öğretmen yetiştirmek üzere özel amaçlı olarak açılan okullardan mezun olan çocuklar, yine bir seçme sonucunda üniversitelerin öğretmen yetiştiren bölümlerine yerleştirilmelidir. Bu tür okullardan mezun olan öğrencilere artı puanlar verilerek öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına yerleşmeleri desteklenmelidir.

Öğretmenlerin örneklik ve öncülük rolünü dikkate alarak öğretmen adaylarına eğitim hayatları içerisinde mutlaka vatana, millete, devlete, inanç değerlerine, kültürüne aidiyet ve mensubiyet duyguları en üst düzeyde verilmelidir. Öğretmen, milli kültürün ve evrensel ilkelerin en önde gelen temsilcisi olmak durumundadır. Öğretmenler, yetiştirecekleri öğrencilerin yüreklerine bilgi ve beceriden daha önce bu duyguları nakşetmelidirler. Çünkü eğer öğrencilerin yüreklerinde bu duygu ve düşünceler yeşertilmezse, öğrenciler kendilerini ülkeye, millete... ait hissedemedikleri için onlar adına fedakârlık yapmaya da gerek duymayabilirler.

Öğretmenlik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında alan bilgisi kadar pedagojik derslere de uygulamalı olarak verilmelidir. Bu bağlamda öğretmen adaylarına **çocuk ve ergen psikolojisi** yanında **grup sosyolojisi ve iletişim becerileri** gibi özel ders ve etkinlikler de yürütülmelidir. Pedagojik nitelikli derslerin geçme notu en az 80/100 olmalıdır. Öğretmen adaylarına **yaratıcı öğrencilik, tasarımcı gençlik, özgün düşünen, sorgulayan, sorun çözen, analitik ve sonuç odaklı düşünen...** gibi öğrenciler yetiştirme ideali aşılmalıdır. Üniversitelerdeki öğretmenlik eğitimleri, ağırlıklı olarak ilgili eğitim kademelerinde uygulamalı olarak verilmelidir. Öğretmenlik eğitimi veren yükseköğretim kurumları 5 yıla çıkartılmalı; son sınıfta adaylar yalnızca uygulamaya yönlendirilmeli, birtakım sınav ve kişilik testlerinden geçirilmek koşuluyla mutlaka kendilerine iş güvencesi de verilmelidir. Sınav ve testlerde başarısız olanlar, başka çalışma alanlarına yönlendirilmelidir.

Hangi alanda olursa olsun bütün öğretmen adaylarına **Türkçe bilgisi ve bilinci** verilmelidir. Çünkü dil ve anlatım yeteneği, öğretmenlik mesleğinin çekici gücüdür. Kendini ifade edemeyen, iletişim sorunları yaşayan, öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilere ulaşmakta güçlük çeken bir öğretmenin mesleğinde başarılı olması bir hayli zordur. O bakımdan Türkçeyi akıcı konuşan, çok okuyan, yazabilen ve anlatımı etkileyici öğretmen adayları yetiştirmek başta gelen hedeflerden olmalıdır. Bu hedefi gerçekleştirmek üzere, bütün öğretmenlik programlarına ortak ve zorunlu ders olarak **Türkçe Bilinci ve İletişim Becerileri** dersi konulmalıdır.

Eğitim-öğretim sürecinin en önemli kazanımları, bilgi edinmekten öte temel yaşam becerileri olmalıdır. Öğrencileri yalnızca sınavlara hazırlamak onlara haksızlıktır. Aslıolan onları hayata hazırlamaktır. Bu amaçla, yaşamda gerekli olan düşünme, tasarlama, sorun çözme, yazma, el becerileri ve diğer becerileri kazandırmak hayati derecede önem arz etmektedir. Bunun yolu ise, teorik bilgidan çok uygulamadan geçmektedir. Bu noktada herkesten önce öğretmen adaylarının birtakım yaşam becerilerine sahip olmaları şarttır.

Öğretmenlik mesleğinin hassas bir terazi gibi incelikli bir iş olduğu gerçeğinden hareketle, öğretmen adaylarını yetiştirirken onlara **ölçme-değerlendirme** yöntemleri konusunda en yeni bilgi ve yöntemleri aktarmak yanında bu konuda çok özel bir duyarlık da kazandırılmalıdır. Örneğın, “Sınavın amacı nedir?”, “Yazılı ve sözlü sınavların farklı işlevleri nelerdir?”, “Ödev vermek amaca hizmet eder mi?”, “Ödevler, her öğrenci için tek tip mi olmalıdır?” gibi doğrudan öğretmenlik mesleğine ilişkin sorular sorulmalı ve tartışılarak bir sonuca bağlanmalıdır.

Öğretmen Yetiştirme Süreci’ni yalnızca öğrencilik dönemleriyle sınırlı düşünmek de büyük bir yanıltır. Öğretmen adaylarımızın mezuniyet sonrasında da desteklenmeleri gerekir. Bu amaca hizmet etmek üzere öğretmen adaylarının ilk tayin oldukları okullarda **uzman, rehber (mentör) öğretmenler** eşliğinde deneyim paylaşımları yaşamaları için uygun zaman ve zeminler oluşturulması gerekir. Bu anlamda öğretmenlerin yeni yayınları takip etmeleri, kitap satın alabilmeleri için özel imkânlar sunulmasında büyük yarar vardır.

Öğretmenlerin bu kutsal mesleği hakkıyla icra edebilmeleri için, topyekûn eğitim camiasının kendi iç saygınlığına dikkat etmesi gerekir. Okulda her bir öğretmen bir yönüyle temayüz etmelidir. Diğer bir söyleyişle her bir öğretmen, eğitim-öğretim sürecinde bir sütun gibi güçlü bir misyon üstlenmelidir. Okulda her bir öğretmen kendine özgü bir yer ve işlev edinmek durumundadır. Öğretmenler adlarından ziyade sıfat ve nitelikleriyle ön plana çıkmalıdırlar. Onların yetiştirdiği öğrenciler, kendilerini üzerlerindeki farklı etkilerle hatırlamalıdırlar. Öğretmen sadece öğreten değil, yönlendiren, değiştiren ve iz bırakan kişi olarak hafızalarda yerini almalıdır. Bunu

Öğretmen Yetiştirmede Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Model

gerçekleştirebilmek için, eğitim-öğretimin sınıf ve okul dışına taşınması şarttır. Öğretmenle birlikte yapılan kimi etkinlikler hem öğrenmeyi hızlandırır hem de öğrenciler üzerinde unutulmaz izler bırakır: Öğretmenle birlikte sinemaya, tiyatroya, geziye gitmek, fuarlara ve yarışmalara katılmak, sanat ve spor etkinlikleri yapmak gibi...

Öğretmenlerin görevlerini hakkıyla ifa edebilmeleri için mutlaka çözülmesi gereken bir konu da **müfredat yoğunluğu ve sınav odaklı** yarışdır. Eğitimin camiasında görev yapan herkesçe bilinmektedir ki hemen her kademedeki müfredat açısından çok ciddi bir yoğunluk mevcuttur. Bu yoğunluğun en kısa sürede makul bir düzeye çekilmesi şarttır. Öte yandan öğrencileri sınav adlı yarışa hazırlamak öğretmenleri kimi zaman asli görevlerinden uzaklaştırmakta, anlamsız ve gereksiz etkinliklere yöneltebilmektedir. Bu iki noktada MEB tarafından düzenleme yapıldığında hem öğretmenlerimiz asıl işlerine yoğunlaşabilecekler hem de kendilerine fazlasıyla hak ettikleri özel yaşam zamanlarına kavuşmuş olacaklardır. Böylelikle öğretmenlerin onurlarına ve özel yaşamlarına saygı duyularak eğitim-öğretimde verimlilik daha da arttırılmış olunacaktır.

Öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri, daha geniş tabanlı deneyim paylaşımı ve kendilerini değerli hissetmeleri için **hizmetiçi eğitim kurslarının** yeniden ihdas edilmesi hayati derecede önemlidir. Eski dönemlerde olduğu gibi, illerden seçilen öğretmenlerin merkez yönetimce planlanan eğitim kurslarına deneyimli eğitimciler öncülüğünde tatil yöreleri ve Hizmetiçi Eğitim Merkezlerinde kurslar ve seminerler düzenlenmesinin eğitimcilik amacına son derece hizmet edebileceği düşüncesindeyiz.

Öğretmen yetiştirme konusunda istenen noktaya gelinebilmesi için **MEB**, bir an önce üzerine düşen görev, sorumluluk ve inisiyatifi almak zorundadır. Bu konuda ilgili yöneticilerin en kısa zamanda bir irade ortaya koymaları, **MEB** bünyesinde uzunca bir süre atıl durumda kalan ve kapatılan **MİLLÎ EĞİTİM AKADEMİSİ**'nin yeniden etkin bir konuma getirilmesi, liyakatli eğitim yöneticileri ve ehliyetli eğitimcileri yetiştirmek üzere, çalışmaların **YÖK**'le koordineli olarak bu çatı altında başlatılması, çözüme giden yoldaki ilk ve en güçlü adımlardan olacaktır.

Öğretmen Yetiştirme Modeli

İdeal bir eğitim-öğretim sistemine giden yolda, ilkin öğretmen yetiştirme konusunu çözmek gerekmektedir. Eğitim-öğretim alanında teknolojik yenilikler ve öğretim yöntemleri ne denli gelişirse gelişsin, yine de öğretmenin konumu en başta yer alacaktır. Öğretmenler, eğitim-öğretim sisteminin asıl belirleyici ana ögesi ve öznesi olarak görevlerini yapmaya

devam edeceklerdir. Çünkü öğretmenlik, her şeyden önce insan ilişkilerine ve nitelikli iletişime dayalı özel bir uzmanlık alanıdır. Eğitim-öğretim etkinliklerinin baş ögesi kabul edilen öğretmenlik, kendi içinde her an yenileşmeyi, gelişmeyi ve ilerlemeyi gerektiren bir çalışma koludur. Öğretmenler, her türlü iş ve meslek alanının yetiştiricileri oldukları için, onların bilgi ve beceri düzeyleri toplumun tamamını etkileyen bir nitelik taşımak zorundadır. Bu bağlamda öğretmenler, her daim öğrenmeye açık, yenilikçi ve adanmış kişiler olarak nitelendirilebilir. Özetle öğretmenler, öğrencileriyle birlikte öğrenme yolculuğuna çıkan, bilgi ve becerilerini paylaşan, öğrencilerin yeteneklerini keşfeden, onları yüreklendiren ve yönlendiren, topluma örneklik ve öncülük eden bireyler olarak düşünülmelidir. Öğretmenlik, her şeyden önce bir ruh ve felsefe meselesidir. Öğretmen olacak bireyin, öncelikle insan yetiştirmek gibi üstün bir hayali olmalıdır. Öğretmen yetiştirme sürecini belli yıllarla sınırlandırmak doğru değildir. O bakımdan aşağıdaki model denememizde görüleceği üzere, süreç lise ve üniversite eğitiminde (4+4) olmak üzere sekiz yılı kapsayan fiili eğitimle birlikte sürekli bir yenileşme ve gelişmeyi öngören bir anlayışa dayalı olarak yürütülmelidir. Çünkü, öğretmenlik durağan değil süreğen bir anlayışla yapılabilecek bir adanmışlık mesleğidir. Aşağıdaki Öğretmen Yetiştirme Modeli, 10 aşamalı toplu bir süreci içermektedir. Her aşama birbiriyle ilişkili olarak düşünülerek yürütülecektir

Öğretmen Yetiştirme Modeli

I. Aşama: Öğretmen Adayı Seçme Sınavı

Öğretmenlik, 4 yıllık üniversite hayatıyla sınırlandırılmayacak kadar değerli ve hassas bir çalışma alanıdır. O bakımdan öğretmenlik sürecinin daha ortaöğretimden başlatılması şarttır. Bu amaca hizmet etmek üzere, uluslararası pedagojik gelişmelere uygun şekilde öğretmen okullarının tekrar açılması öncelikli adım olarak düşünülmelidir. Ortaokul mezunu olup ileride öğretmen olmayı hayal eden öğrenciler arasından bir seçme sınavıyla seçilen öğrenciler, 4 yıllık lise dengi öğretmen okullarına eğitim için kabul edilir. Bu sınavlar, öğrencilerin kişilik ve karakter özelliklerini, algılama düzeylerini, iletişim becerilerini belirlemek esasına dayalı olarak hazırlanır ve Türkiye çapında uygulanır.

II. Aşama: Öğretmen Okulları

4 yıllık öğretmen okullarında eğitim almayı hak kazanan öğrencilere diğer liselerden farklı olarak özel bir program uygulanır. Bir ruh ve felsefe işi olan öğretmenlik mesleğinin öğrencilere tam olarak özümsetilebilmesi için, ilk iki yılda daha çok öğrencilerin duygu, düşünce, değer ve davranışlarını

Öğretmen Yetiştirmede Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Model

beslemeye, kişilik ve karakterlerini geliştirmeye, algı düzeylerini yükseltmeye yönelik dersler okutulur, uygulamalar yapılır.

Son iki sınıfta ise, her şeyden önce bir ruh ve felsefe mesleği olan öğretmenliğin gereği olan temel bilimler ile teknolojik yeterlikler kazandırılır. Bu okulları kazanan öğrencilere 4 yıl boyunca karşılıksız burs verilir.

Öğretmenlerin örneklik ve öncülük rolünü dikkate alarak öğretmen adaylarına eğitim hayatları içerisinde mutlaka vatana, millete, devlete, inanç değerlerine, kültürüne aidiyet ve mensubiyet duyguları en üst düzeyde yüklenmelidir. Öğretmen, milli kültürün ve evrensel ilkelerin en önde gelen temsilcisi olmak durumundadır. Öğretmenler, yetiştirecekleri öğrencilerin yüreklerine bilgi ve beceriden daha önce bu duyguları nakşetmelidirler. Çünkü eğer öğrencilerin yüreklerinde bu duygu ve düşünceler yeşertilmezse, öğrenciler kendilerini değerlere, ülkeye, millete, devlete... ait hissedemedikleri için onlar adına fedakârlık yapmazlar.

III. Aşama Öğretmen Seçme Sınavı

4 yıllık öğretmen okullarını başarıyla tamamlayan öğrencilere bir Öğretmen Seçme Sınavı (Üniversite Geçiş Sınavı) uygulanır. Bu sınavda Öğretmen Okulu mezunu olup Eğitim Fakültelerini tercih edenlere artı puan uygulaması yapılır.

IV. Aşama Eğitim Fakültesi

Öğretmen Okulu'nu tamamlayıp Eğitim Fakültelerine başlayan öğrencilere üç aşamalı bir program uygulanır. Fakültenin ilk iki yılında eğitim bilimleri ağırlıklı olmak üzere mesleki alan dersleri verilir. İkinci aşamada Fakültenin üçüncü sınıfında bir yandan öğretmenlik mesleğinin küresel ve yerel boyutları öğretilirken diğer yandan alan bilgisi konusunda derinleşilir. Üçüncü aşamada son sınıfta öğrencilere bir yandan orta dereceli okullarda uygulamaya yoğunlaşırken öte yandan Fa- külte içinde yeni ve özgün öğretim yöntemleri konusunda uygulama yaptırılır.

Eğitim Fakültelerinin ana programları %50 pedagojik dersler, %50 alan dersleri şeklinde düzenlenmelidir. Öğretmenliğin temelinde pedagojik yeterlik ile dil ve anlatım açısından yetkinlik temel kabul edilmelidir. İstisnasız tüm branşlarda Türkçeyi öğrenme düzeyi ve kullanma becerisi baraj olarak düşünülmelidir.

Eğitim Fakültelerinde ortaöğretim okul stajlarına özel bir değer atfedilir. Öğretmen adaylarının üretici zekâlı öğrenciler yetiştirmesi teşvik edilir. Eğitim Fakültesi öğrencilerine 4 yıl boyunca karşılıksız burs verilir.

V. Aşama: Öğretmen Atama Sınavı

Eğitim Fakültesi mezunları arasından en yetkin öğretmenleri seçmek üzere bir seçme sınavı uygulanır. Bu sınavda MEB tarafından belirlenen not

baremini aşan öğretmen adayları, bir sonraki aşamada yüz yüze yapılacak nesnel sözlü sınavlara alınır.

VI. Aşama: Anlatım ve Sunum Becerisini Ölçme

Millî Eğitim Bakanlığı'nca belirlenen il ve ilçelerde Öğretmen adayları MEB temsilcileri, akademisyenler, uzman öğretmenler ve eğitimli veli temsilcilerinden oluşan karma bir komisyonca yaz aylarında öğretmen adaylarının anlatım ve sunum becerilerini ölçmek amacıyla yüz yüze uygulamalar gerçekleştirilir. Bu uygulamalarda öğretmen adaylarına ders anlatma fırsatı sunulur. Başarılı bulunan adayların görev yerleri, kura yöntemiyle belirlenir.

VII. Aşama Deneme Süreci

Öğretmen Yetiştirme Süreci, yalnızca öğrencilik dönemleriyle sınırlı düşünülemez. Öğretmen adaylarımızın mezuniyet sonrasında da desteklenmeleri gerekir. Görev yerlerine yeni atanan öğretmenler ilk planda derslere sokulmaz. Onlara en az bir yıl gözlem ve yerinde staj fırsatı verilir. Bu amaca hizmet etmek üzere öğretmen adaylarının ilk tayin oldukları okullarda uzman, rehber (mentör) öğretmenler eşliğinde deneyim paylaşımları yaşamaları için uygun zaman ve zeminler oluşturulur. Bu anlamda öğretmenlerin yeni yayınları takip etmeleri, kitap satın alabilmeleri için özel imkânlar sunulmasında büyük yarar vardır.

VIII. Aşama: Hizmetiçi Eğitimler

Öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri, daha geniş tabanlı deneyim paylaşımı ve kendilerini değerli hissetmeleri için hizmetiçi eğitim kurslarının yeniden ihdas edilmesi hayati derecede önemlidir. İllerden seçilen öğretmenlerin merkezden planlanan eğitim kurslarına deneyimli eğitimciler öncülüğünde tatil yöreleri ve Hizmetiçi Eğitim Merkezlerinde kurslar ve seminerler düzenlenmesinin eğitimcilik amacına son derece hizmet edebileceği düşüncesindeyiz. Hizmetiçi kurslarına katılan öğretmenler, kurs sonunda ciddi sınavlara tabi tutulur. Başarılı olanlar, teşekkür-takdir ve maaşla ödüllendirilir. Ayrıca, formatörlük görevi verilir.

IX. Aşama: Bilimsel Uzmanlaşma

Öğretmenlerimizin akademik dünya ile bağlantılı kalması eğitimin geleceği açısından son derece önemlidir. O sebeple, öğretmenlerimizin değişik yol ve yöntemlerle yüksek lisans ve doktora yapmaları, akademik ürünler çıkarmaları teşvik edilmelidir. Bu konuda ilgili yöneticilerin en kısa zamanda bir irade ortaya koymaları, MEB bünyesinde atıl durumda kalan ve kapatılan Millî Eğitim Akademisi'nin tekrar etkin konuma getirilir ve öğretmenlere uzmanlaşma fırsatları sunulur.

X. Aşama: Yöneticiliğe Geçiş

Öğretmen Yetiştirmede Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Model

Öğretmenlik mesleğini on yıl süreyle yürüten ve başarıyla tamamlayanlar arasından gönüllü olan öğretmenlere eğitim kurumlarında yöneticilik sınavına katılma fırsatı verilir. Yöneticilik sınavında başarılı olanlar, MEB ÖĞRETMEN AKADEMİSİ'nde yöneticilik eğitimleri verilir. Yöneticiliği hak kazanan öğretmenler, olağan koşullarda ömür boyu eğitim yöneticiliği yaparlar.

Değerlendirme ve Sonuç

İlk planda Türkiye için düşünülen yukarıdaki öğretmen yetiştirme modeli Türk cumhuriyetlerinin özel şartları da dikkate alınarak genişletilebilir. Böylelikle hem ortak köklere ve değerlere dayalı nesiller yetiştirme imkânı doğabilir hem de isteyen öğretmenler, Türk dünyasının her köşesinde öğretmenlik yapma fırsatına sahip olabilir. Öte yandan eğitim alanında yakalanacak bir ortak model Türk dünyasının kaynaşmasına da önemli katkılar sunabilir.

KAYNAKÇA

- Aydın, Mustafa, “Değerler, İşlevleri ve Ahlak”, Eğitime Bakış Dergisi, Yıl:7, Sayı:19. 2006.
- Kapusuz, Hakkı, Türkiye'nin Sınavlarla İmtihani, Elips yay. İstanbul, 2022.
- Temel, Gökhan, 1940-1946 Döneminde Köy Enstitülerindeki Eğitim- Öğretim Uygulamaları ve Tarih Eğitimi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Tarih Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010.
- Topçu, Nurettin Türkiye'nin Maarif Davası, 25.Baskı, İstanbul, 2016.
- Yaman, Ertuğrul, İnsan ve İletişim, Akçağ Yayınları, Ankara, 2011.
- Yaman, Ertuğrul, Değerler Eğitimi, Akçağ Yayınları, 5. Baskı, Ankara, 2017.
- Yaman, Ertuğrul; Aydın, Oğuzhan, İdealist Öğretmen, Eysem Yay. Ankara, 2016.
- Yazıcı, Kubilay, “Değerler Eğitimi'ne Genel Bir Bakış”, Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi, s.19, 2006.
- Yılmaz, Bülent, Öğrencilerin Okuma ve Kütüphaneyi Kullanma Alışkanlıklarında Ebeveynlerin Duyarlılığı, Bilgi Dünyası, 5 (2), S.115-136. 2004.

Etik Beyan

“Öğretmen Yetiştirmede Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Model” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Çatışma Beyanı

Araştırma ilgili diğer kişi ve kurumlarla yaşanabilecek çıkar çatışması yoktur.

EXTENDED ABSTRACT

The most current issue of an ideal education and training system is the teacher training model. No matter how much technological innovations and teaching methods develop in the field of education and training, teachers are still the main determinant and the main element and subject of the education and training system. Teaching is, first and foremost, a special field of expertise based on human relations and quality communication. Teaching is a line of work that requires constant innovation, development and progress in itself. Since teachers are the trainers of all kinds of jobs and professions, their knowledge and skill levels have qualification that affects the whole society. Teachers should be considered as individuals who embark on a learning journey with their students, share their knowledge and skills, discover students' talents, encourage and guide them, and set an example and lead the society.

It is not fair to limit the teacher training process to fixed number of years. In that respect, the model that we will present in this article is based on an understanding that envisages a continuous innovation and development together with the actual education covering eight years, including high school and university education (4+4). As a matter of fact, teaching is not a static but a profession of dedication that can be performed with a continuous understanding. The teacher training model mentioned in this article is the teacher training model that we envision to be used throughout the Turkic World and includes a 10-stage process. In this paper, methods such as research, practice, observation, survey etc. were used in determining the stages of teacher training.

The teacher training model mentioned above, which was initially considered for Turkey, can be expanded by taking into account the special conditions of the Turkic republics. In this way, both the possibility of raising generations based on common roots and values may arise and teachers may have the opportunity to teach in every corner of the Turkic world. On the other hand, a common model in the field of education will also make significant contributions to the cohesion of the Turkic world.